

Årlig redogörelse för hur principerna för aktieägarengagemang har tillämpats 2023

Redovisning i enlighet med lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Innehåll

Allmän beskrivning av Konsumentkooperationens pensionsstiftelses röstningsbeteende.....	3
De viktigaste omröstningarna.....	3
Vår externa röstningsrådgivare	4
Hur vi har röstat.....	5

1. Allmän beskrivning av Konsumentkooperationens pensionsstiftelses röstningsbeteende

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse ("Pensionsstiftelsen") är en gemensam pensionsstiftelse för kooperativa och folkrörelseägda företag och organisationer. Pensionsstiftelsens ändamål är att trygga utfästelser om pension, som arbetsgivarna på grund av föreskrift i allmän pensionsplan eller på annat sätt lämnat till sina anställda.

Pensionsstiftelsens tillgångar förvaltas av Pensionsstiftelsens kapitalförvaltning. Kapitalförvaltningen ansvarar för all riskstyrning, uppföljning och rapportering av samtliga placeringstillgångar, inklusive utlagda förvaltningsuppdrag. I förvaltningen utgår vi alltid från tre delar: ansvarsfull riskstyrning, ansvarsfulla placeringar och ansvarsfullt ägande. Att integrerat arbeta med dessa perspektiv och förvalta kapitalet med erforderlig omsorg är vad vi har valt att kalla "ansvarsfull kapitalförvaltning". Inget perspektiv ska systematiskt hållas före det andra, istället ska de ständigt vägas mot varandra och balanseras på bästa möjliga sätt.

När vi förvaltar kapital följer vi de etiska placeringskriterier som styrelsen i Pensionsstiftelsen har antagit. Det är därför naturligt för oss att ägarstyrning ska ske i enlighet med de etiska regler som gäller i Pensionsstiftelsen, samt att verka för en långsiktigt god avkastning på det förvaltade kapitalet. Utövandet av ägarrollen utgör en del av Pensionsstiftelsens arbete med ansvarsfull kapitalförvaltning. Ansvarsfull kapitalförvaltning omfattar alla tillgångar och bedrivs med målet att uppnå en konkurrenskraftig avkastning samt att bidra till att förverkliga vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi menar att den avkastning våra kunder erhåller kan – och ska – vara mer än den rent ekonomiska. Pensionsstiftelsen har som regel att rösta på alla års- och extrastämmor som anordnas av marknadsnoterade bolag där Pensionsstiftelsen har ett innehav. Konsumentkooperationens pensionsstiftelses **Ägarpolicy och etiska placeringskriterier** utgör grunden för röstning vid bolagsstämmorna. I Konsumentkooperationens pensionsstiftelses **Principer för aktieägarengagemang** beskriver vi hur dessa tillämpas. Samtliga dokument finns tillgängliga på www.pensionsstiftelsen.se. Av Konsumentkooperationens pensionsstiftelse Principer för aktieägarengagemang framgår det att vi utövar vår roll som ägare genom att medverka vid förarbetet inför bolagsstämmor när så är aktuellt, och genom att aktivt delta i bolagsstämmor och där utöva vår rösträtt. När så är påkallat kan vi komma att lägga fram förslag till bolagsstämmorna.

2. De viktigaste omröstningarna

Det är på bolagsstämmor som ägare, stora som små, har möjlighet att direkt påverka företagen genom att rösta. Många punkter på dagordningen är ren formalia – som frågan om stämman blivit behörigen sammankallad – men exempelvis val av styrelse är en viktig fråga, då styrelsen tillsätts av ägarna för att utforma bolagets strategi och att övervaka ledningen. Frågor som rör ersättningsystem till anställda i bolagen är även en viktig fråga för Pensionsstiftelsen. Pensionsstiftelsen anser att aktierelaterade incitamentsprogram kan vara bra instrument dels för att belöna goda prestationer och resultat, dels för att förena ägarnas och ledningens intressen. Samtliga ersättningsprogram ska innehålla en tydlig motprestation samt vara tydligt beskrivna och kommunicerade.

Under 2023 röstade Pensionsstiftelsen för samtliga förslag från styrelserna och valberedningar i svenska bolag.

På svenska bolagsstämmor deltar vi med personliga ombud och ställer hållbarhetsrelaterade frågor till bolagets styrelse och/eller verkställande direktör. Samtliga frågor och svar samt hur vi har röstat publiceras i vår årliga bolagsstämmorapport, som återfinns på vår hemsida www.pensionsstiftelsen.se.

Vid bolagsstämmor i utländska noterade bolag har Pensionsstiftelsen röstat via ombudsöstning, så kallad *proxy voting*, med personliga ombud och via bolagens egna plattformar.

Vid 2023 års stämmor röstade Pensionsstiftelsen för ett antal aktieägarförslag som bland annat rörde att öka aktieägares möjligheter att kalla till extrastämma, att ordförande ska vara oberoende i förhållande till bolaget.

Pensionsstiftelsen röstade även för ett antal aktieägarförslag rörande exempelvis klimat och fackliga rättigheter. Pensionsstiftelsen var även med och lade ett förslag till årsstämman i ConocoPhillips rörande transparent land-för-land-skatteredovisning. Detta tillsammans med Oxfam, norska KLP, danska Pensam och engelska Greater Manchester Pension Fund. Totalt fick förslaget 17 procent av rösterna.

Pensionsstiftelsen röstade emot ett antal styrelseförslag rörande bland annat ersättningsstrukturer samt omval av styrelseordförande som även arbetar som VD i bolaget.

Alla röster finns beskrivna i **Röstningsredovisning Proxyröstning 2023** samt i **Stämmorapport 2023** som finns tillgänglig på www.pensionsstiftelsen.se

3. Vår externa röstningsrådgivare

Pensionsstiftelsen har anlitat ISS, som rådgivare för röstning vid bolagsstämmor. ISS har sammanställt röstningsförslag utifrån instruktioner som Pensionsstiftelsen givit dem. Det slutgiltiga röstningsbeslutet har tagits av Pensionsstiftelsen.

4. Hur vi har röstat

Vid svenska bolagsstämmor röstar Pensionsstiftelsen via personliga ombud med fullmakt som närvarar vid stäm mot tillfället.

a) Översikt svenska bolagsstämmor

	Antal
Innehav bolag	47
Röstat vid bolagsstämmor	47
Antal unika bolag	46
Röstade agendapunkter	Alla
Röstade mot styrelsens, valberedningen och revisorns förslag	0
Avstod att rösta	0

b) Sammanfattning röstning utländska bolagsstämmor

Röstning utländska bolagsstämmor via ProxyEdge

ProxyEdge är en röstningsplattform som tillhandahålls av Broadridge Financial Solutions, ett företag baserat i USA som är inriktat på elektronisk röstning på bolagsstämmor i olika länder.

Marknad	Antal	Procent
Australia	14	2,74%
Austria	1	0,20%
Belgium	4	0,78%
Bermuda	2	0,39%
Canada	33	6,46%
Cayman Islands	2	0,39%
Curacao	1	0,20%
Denmark	4	0,78%
Finland	1	0,20%
France	22	4,31%
Germany	14	2,74%
Hong Kong	4	0,78%
Ireland	10	1,96%
Italy	5	0,98%
Japan	47	9,20%
Jersey	4	0,78%
Netherlands	15	2,94%
Norway	9	1,76%
Portugal	1	0,20%
Singapore	5	0,98%
Spain	10	1,96%
Switzerland	15	2,94%
USA	258	50,49%
Total	511	100%
Översikt stämmor och bolag		
Bolagsstämmor	511	
Antal unika bolag	498	

Översikt, agendapunkter		
Röstade agendapunkter	7680	
Röstade FOR	5942	77,37%
Röstade AGAINST	1302	16,95%
Röstade ABSTAIN	5	0,07%
Röstade WITHHOLD	210	2,73%
Röstade kring periodicitet för say on pay (1 år)	221	2,88%
Röstade <u>med</u> styrelsens rekommendation	5961	77,62%
Röstade <u>mot</u> styrelsens rekommendation	1719	22,38%